

HONDEN BETER BEGRIJPEN

Maren Grote

DELTA S

Inhoud

6 Over dit boek

.....

8 EEN HOND IN HUIS

10 Goedemorgen, zonnestraaltje!

- 11 Blijft alles bij het oude?
- 11 Wat een begroeting zegt over je relatie
- 12 Actieve onderwerping
- 16 Vriendelijke dominantie
- 17 Wat dat betekent voor je relatie

18 Het ochtendritueel: wassen en kammen

- 18 Comfortgedrag
- 20 Wat dat betekent voor je relatie

22 Hoe verplaatst iedereen zich in huis?

- 22 Hoffelijk met elkaar omgaan
- 24 Wat dat betekent voor je relatie

26 Waar liggen honden graag en waarom?

- 27 Wat dat betekent voor je relatie

28 Weg met verdriet en zorgen door een knuffel in de morgen

- 29 De manier waarop is allesbepalend
- 29 Wat dat betekent voor je relatie

30 Het gedrag en de behoeften van honden: de basis

- 30 Wat voor honden belangrijk is
- 32 Als ze zelf mochten kiezen, hoe zouden honden dan leven?
- 34 Wat dat betekent voor je relatie
- 35 Vaktermen uit de hondenwereld
- 35 Dominantie

- 37 Wat dat betekent voor je relatie
- 38 Zou een hond een andere hond willen opvoeden?
- 40 Wat dat betekent voor je relatie
- 42 Leiden en volgen
- 42 Honden kennen geen morele normen
- 43 Wat dat betekent voor je relatie
-

44 HONDEN AAN DE LIJN

46 Samen op stap: de hond uitlaten

- 46 Eindelijk naar buiten!
- 46 Wandelen is voor honden altijd een belevenis
- 49 Wat dat betekent voor je relatie

52 Aan de lijn wandelen

- 52 Aan de lijn trekken

55 Lijnagressie

- 55 Lijnagressie uit angst voor andere honden?

- 55 Angst herkennen
 - 56 Meer over angst en stress
 - 65 Wat dat betekent voor de relatie
 - 66 Dreigend gedrag
 - 66 Offensief dreigen
 - 69 Defensief dreigen
 - 70 Wat dat betekent voor je relatie
 - 72 Opwinding voelt goed
 - 75 Aangeleerde lijnagressie
 - 77 Wat dat betekent voor je relatie
 - 78 Alles heeft zo zijn reden
 - 78 Lieve help, een andere hond!
 - 81 Wat dat betekent voor je relatie
 -
 - 84 ZONDER RIEM**
 - 87 Op stap zonder riem**
 - 87 Een wereld vol prikkels
 - 87 Zelfstandigheid
 - 87 Vrij en toch samen op weg
 - 88 Wat dat betekent voor je relatie
 - 90 Jachtgedrag: alle regels overboord**
 - 90 Vriendschap bestaat niet tijdens het jagen
 - 92 Hoe herken je jachtgedrag?
 - 94 Wat dat betekent voor je relatie
 - 98 Communicatie onder loslopende honden**
 - 99 Observeren, controleren en zich presenteren
 - 100 Imponeren doe je met een rechte houding
 - 109 Wat dat betekent voor je relatie
 - 110 Wanneer honden beginnen te vechten**
 - 111 Rangordegevecht
 - 116 Wat dat betekent voor je relatie
 - 118 Passieve onderwerping
 - 123 Jakkas, boerenkool!
-

- 123 Hoe vermijdingsgedrag eruitziet bij honden
- 123 Ernstige gevechten
- 124 Wat dat betekent voor je relatie
- 126 Love is in the air**
- 126 Honden en seksualiteit
- 129 Castratie bij honden
- 130 Flirten bij honden
- 134 Badkamergesprekken
- 137 Wat dat betekent voor je relatie
- 138 Zonder riem gebeurt er van alles**
- 138 Honden hebben elkaar nodig
- 138 Wat dat betekent voor je relatie
-
- 142 HONDENVRIENDEN**
- 144 Sociale beestjes**
- 144 Echte vriendschap
- 145 Hoe honden vriendschappen aangaan
- 146 Innige band
- 146 Liefde is alles
- 148 Wat dat betekent voor je relatie
- 150 Hoe vriendschappen veranderen in de loop van het leven**
- 150 Het leven als puppy
- 152 Het leven als jonge hond
- 154 Het leven als volwassen hond
- 155 Het leven als oude hond
- 156 Wat dat betekent voor je relatie
- 158 Honden gedragen zich bij iedereen anders
- 158 Wat dat betekent voor je relatie
-
- 160 WEER THUIS**
- 162 Voedertijd**
- 162 Eetgedrag
- 165 Gezond voer
- 166 Schrokken
- 167 Wat dat betekent voor je relatie
- 168 Lastige eters
- 168 Uitwerpselen eten en wormen
- 170 Wat dat betekent voor je relatie
- 171 Walging bij honden
- 171 Wat dat betekent voor je relatie
- 172 Moe en overprikkeld**
- 173 Van slapen word je slim
- 173 Dromen
- 173 Wat dat betekent voor je relatie
- 174 Uitslapen voor een betere concentratie
- 176 Even naar de winkel**
- 176 Waarom alleen blijven zo moeilijk is
- 177 Wat dat betekent voor je relatie
- 179 's Avonds nog even snel naar buiten**
- 179 Blaffen en zich verdedigen tegen onbekenden
- 181 Wat dat betekent voor je relatie
- 182 Hup, in bed**
- 182 Wie slaapt waar?
- 182 Wat dat betekent voor je relatie
- 184 Lichaamstaal interpreteren en gebruiken**
- 185 Niemand heeft een glazen bol
- 186 Mag je ze allemaal over één kam scheren?
- 187 Het wat en waarom
- 188 Een nieuwe dag breekt aan**
- 188 Samenleven met een hond
- 189 Elke hond is anders
- 190 Register

OVER DIT BOEK

Honden zijn eigenlijk net als mensen, alleen hebben ze vier poten en proberen ze nog meer te genieten van elke dag.

HONDEN ZIJN FANTASTISCH!

Dat weet jij, dat weet ik, en dat weten al die andere mensen die eigenaar zijn van een of meerdere honden. Honden zijn er in alle uithoeken van de wereld en in elk klimaat. Wat ze gemeen hebben, is dat ze een hechte band hebben met mensen. Misschien niet altijd zo hecht als bij jou, waar ze in huis of misschien zelfs in bed mogen. Maar overal zijn honden altijd in de buurt, ze leven in veel gevallen samen met ons mensen en – nog belangrijker – ze zijn onze vrienden.

HONDEN HOUDEN VAN MENSEN EN OMGEKEERD

Mensen overal ter wereld zien honden als vrienden en dat is mooi. Geen enkel ander dier had vroeger zo'n hechte band met mensen. Geen enkel ander dier heeft zo'n unieke relatie met ons en is zo belangrijk voor ons geworden, zelfs niet die dieren die rechtstreeks verwant zijn aan de mens.

WIST JE...

... dat honden dezelfde hersengebieden hebben als mensen en dat daar dezelfde neurotransmitters actief zijn als bij ons? We kunnen er dus van uitgaan dat honden op dezelfde manier voelen als wij en ook complexe gevoelens gewaar kunnen worden en kunnen begrijpen.

Hoe komt dat? Daar zijn wetenschappers het nog niet over eens. We weten niet precies of het de hond is die naar de mens toe kwam of omgekeerd. Waarschijnlijk hebben we allebei een stapje naar elkaar toe gezet. Dat er iets is wat ons verbindt, voel je meteen als je naar je hond kijkt en andere mensen met hun honden ziet. In dit boek gaan we dieper in op die onzichtbare verbinding tussen de mensen- en de hondenwereld. Wat honden kunnen, denken en voelen, gaat veel verder dan gewenst gedragen belonen met koekjes. Dit boek is geen handleiding voor het opvoeden van je hond en het bevat ook geen informatie over trainingstechnieken om ongewenst gedrag af te leren. Integendeel, het helpt je om het gedrag en de handelingen te begrijpen die eigen zijn aan honden. Natuurlijk geef ik telkens ook een korte conclusie over wat dat betekent voor de manier waarop jullie samenleven en voor jullie relatie. Daarbij gebruik ik als voorbeeld een typische dag met je hond en belicht ik de taal en de bijzonderheden van honden. Van opstaan, knuffelen met elkaar, voeren en wandelen met en zonder riem tot het contact met vreemde honden en het slapengaan: samen nemen we het unieke karakter en gedrag van honden onder de loep.

HONDEN ZIJN UNIEKE PERSOONLIJKHEDEN!

Honden zijn veel meer dan dieren die je aan de riem kan houden. Ze hebben een per-

soonlijkheid, eigen ideeën, specifiek gedrag en een specifieke houding. Honden zijn niet gewoon de honden die wij ervan maken. Het zijn denkende, voelende levende wezens en hun ideeën en gedragspatronen komen niet altijd overeen met wat wij zouden willen. Hun karaktertrekken begrijpen en ook hun eigenheid respecteren, dat is mijn doel. Om dat doel te bereiken geef ik je in dit

boek meer uitleg over typisch hondengedrag. Zo kan je je eigen hond beter inschatten en begrijpen. Tegelijkertijd wil ik je ook een klein beetje laten kennismaken met mijn wereld, mijn fascinatie voor het buitengewoon complexe gedrag en de sociale vaardigheden van honden. Veel leesplezier!

Maren Grote

‘We gaan samen op ontdekkingsreis door de kop van je hond!’

De auteur en Nanu

EEN HOND IN HUIS

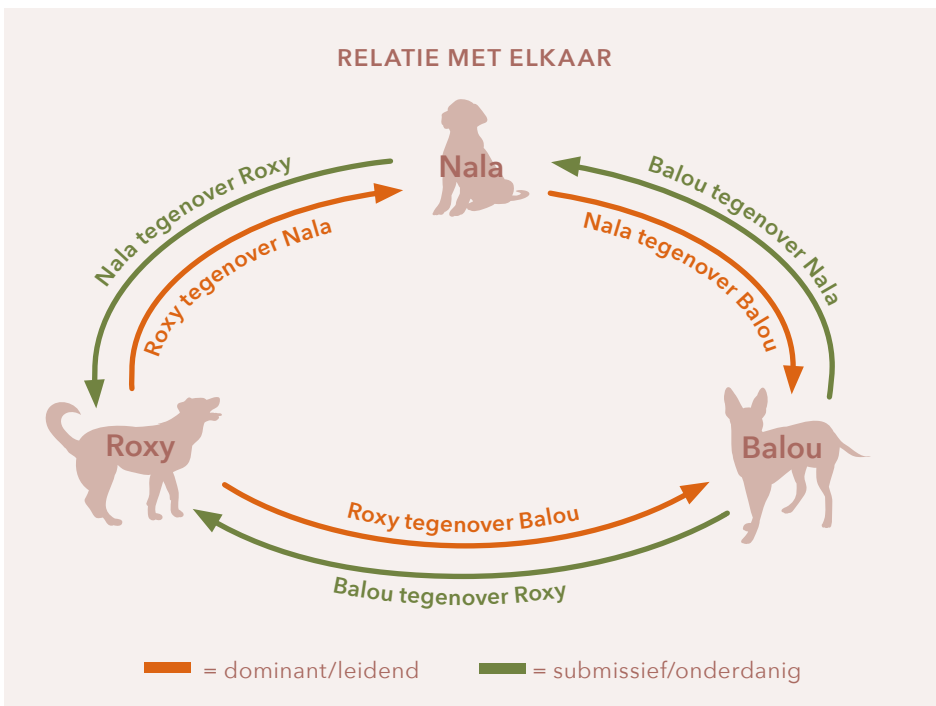

GOEDEMORGEN, ZONNESTRAALTJE!

Wat voor honden een normale manier van samenleven is en welke regels daarbij van belang zijn.

In dit eerste hoofdstuk lees je meer over honden en hun gedrag in huis, hun communicatie met jou, welke samenlevingsprincipes belangrijk zijn voor honden, welke regels ze onder elkaar hanteren en hoe ze zich meestal organiseren. Als roedeldieren hebben honden een zeer duidelijk beeld van hoe hun samenleving eruit moet zien en hoe ze de dag samen kunnen doorkomen. Het begint 's morgens bij het opstaan. Telkens wanneer honden 's morgens wakker worden, begint er een nieuw leven voor hen, net zoals

dat het geval is bij kinderen. Het is immers niet vanzelfsprekend om 's morgens je ogen open te doen en te merken dat de wereld op de een of andere manier enkele uren zonder jou is blijven draaien. Wat is er anders en welke mogelijkheden zullen er vandaag zijn? Honden begroeten de nieuwe dag door eerst te kijken of alles nog is zoals gisteren, voor ze gingen slapen. Jonge honden doen dat vaak meteen, terwijl volwassen honden ook wel knus blijven liggen en pas later de rest van de familie begroeten.

Dominantieverbanden zijn individueel en zijn geen karaktertrek.

Sommige honden hebben het ook helemaal niet nodig om de situatie te onderzoeken omdat ze ofwel een heel sterke positie hebben ofwel enkel op zichzelf gefocust zijn en daarom nauwelijks interesse hebben in de sociale relaties in huis.

Waarom een hond op zichzelf gericht is, kan veel redenen hebben. Het ras speelt daarbij een rol, net als eventuele pijn van de hond of gewoon het feit dat de hond voorheen zonder mensen opgegroeid is. In elk geval wijst het niet rechtstreeks op een gebrek aan liefde en het is ook niet zo dat de hond niet in jou persoonlijk geïnteresseerd als hij je in de ochtend niet meteen begroet. In de meeste gevallen begint de dag echter wel met een begroeting, al is dat bij de ene hond wat later dan bij de andere.

BLIJFT ALLES BIJ HET OUDE?

Wie wie begroet en hoe ze zich daarbij gedragen, geeft niet alleen blijk van een blij weerzien, maar bevestigt ook telkens opnieuw dat iedereen al dan niet tevreden is met zijn of haar sociale status tegenover de anderen. De begroeting dient om relaties in twijfel te trekken, het thema 'leiderskwaliteiten' op tafel te brengen en te benadrukken dat iemand bereid is om de ander te blijven volgen.

WIST JE...

... dat er bij honden geen rangorde bestaat? Honden staan niet hoger of lager op de ladder dan hun soortgenoten. Wat van belang is, is de individuele relatie tussen honden onderling. Elke relatie is gebaseerd op een andere kwaliteit en positie in het leven van de hond.

Draaiende, zachte bewegingen wijzen op actieve onderwerping.

WAT EEN BEGROETING ZEGT OVER JE RELATIE

Wil de hond benadrukken dat hij de volgzame positie inneemt, dus dat hij zich aanpast aan zijn rol in de relatie, dan doet hij dat via kleine handelingen die typisch zijn voor onderdanigheidsgedrag. (Over onderwerping of onderdanigheid zal ik later nog meer vertellen omdat dat begrip bij ons in de omgangstaal onterecht een negatieve bijklank heeft gekregen.)

Actieve onderwerping betekent dat iemand toenadering zoekt op een zo hoffelijke, conflictvermijdende en aardige manier dat de andere hem niks kan weigeren en hem dichterbij laat komen.

Gesloten ogen, lichtjes kwispelen met een laaghangende staart en ontspannen aan de eigen snuit likken met de tong zijn signalen van onderwerping. Je hond zegt ermee: 'Ik wil je geen kwaad doen!'

ACTIEVE ONDERWERPING

Iedere hond kan en moet zich in een actief onderworpen positie kunnen opstellen. Zo wordt aan de ander duidelijk gemaakt dat de hond vriendelijk is, goede bedoelingen heeft en de ander op een onderdanige wijze wil begroeten.

Bij actieve onderwerping gaat het er erg beweeglijk en levendig aan toe: de hond buigt het lichaam zachtjes heen en weer. Bij het kwispelen kwispelt de hele achterkant mee, de oren worden plat naar achteren gelegd en de hond gedraagt zich een beetje opdringerig. Hij probeert op een deels hinderlijke manier in een goed blaadje te komen bij de mens of hond die een sociaal hogere positie heeft. Hij likt aan de handen van de mens of aan de snuit van de andere hond, volgt hem al trippelend. Vaak rolt hij zich ook uit eigen initiatief op de rug of staat hij stil zodat de ander hem naar believen kan besnuffelen of aanraken.

Vanuit een hurkpositie de snuit van de ander aanraken en likken wijst op een hoffelijke en respectvolle toenadering. Hier toont een jonge hond hoe het moet.

Hoe jonger de hond, hoe vaker en duidelijker hij actief onderworpen gedrag zal vertonen. Erg jonge honden plassen ook heel vaak bij dit ritueel, wat goed bedoeld is. Het is een kinderlijk gebaar om mensen 's morgens bij het opstaan vrolijk en goedgezind te maken, maar het zorgt vaak eerder voor boze reacties. Hoe barser de mens dan reageert, hoe meer de hond geneigd is te denken dat hij moet paaïen en er moeite voor moet doen om problemen te vermijden. De volgende keer zal hij dan bij de begroeting nog vaker plassen.

Als de hond opgroeit, vertoont hij minder duidelijk en minder vaak actieve onderwerping. De meeste volwassen honden stellen zich nauwelijks nog op een actief onderworpen manier op tegenover vreemde honden, tenzij ze erg vroeg gecastreerd werden en daarom niet echt volwassen geworden zijn. Het vaakst kan je actieve onderwerping waarnemen als honden hun baasje na een lange periode weer terugzien en begroeten. Op zo'n moment is het immers belangrijk

dat ieders positie weer bepaald wordt en wil de hond zijn bedoelingen duidelijk maken en conflicten vermijden.

Actieve onderwerping wordt altijd in meer of minder uitgesproken vorm vertoond en is gezond en goed. Het mag in geen geval als iets negatiefs beschouwd worden. Ook wij mensen zullen bij een vriendelijke begroeting, waarbij we naar iemand toe gaan en contact willen leggen, met een hogere stem spreken, we houden ons hoofd lichtjes schuin en lopen iets trager. Vaak draaien we de schouders een beetje naar binnen en leunen we afwisselend meer op de ene voet dan op de andere. We maken kleine lipbewegingen en drukken de lippen bijvoorbeeld samen, lachen of schrapen de keel. Dat alles kan je vergelijken met het rollen en draaien van het hondenlijf, het likken van de lippen of snuit, het pootje heffen en trippelen en het wegstijven, knippen en terugtrekken van de mondhoeken.

GEDRAG BIJ ACTIEVE ONDERWERPING

- Naar iemand toe gaan, gaan liggen of blijven staan als de mens dichterbij komt om de hond te begroeten.
- Met de punt van de staart snel zachtjes kwispelen of met de volledige staart losjes draaiende bewegingen maken. Daarbij houdt de hond zijn staart ontspannen en laag, en rolt hij hem zelfs lichtjes tussen de achterpoten. Ook het maken van grote, losse cirkels tijdens het kwispelen – een beetje als een propeller – is een mogelijk signaal.

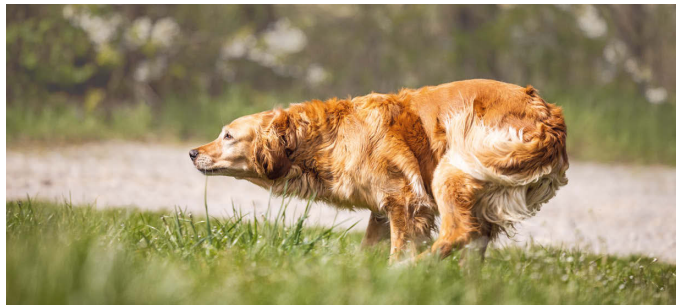
01 De poten zijn geknikt en het lijf van de hond is rond. De hond kijkt omhoog.

02 De staart blijft laag bij actieve onderwerping en de hond kwispelt uitnodigend met de punt van de staart.

03 Likken aan het gezicht en de handen is een signaal van actieve onderwerping dat honden ook vertonen tegenover mensen.

01

02

03